

LÄRANDE FÖR HÅLLBAR UTVECKLING

EXEMPEL FRÅN UMEÅ KOMMUNS FÖRSKOLOR OCH SKOLOR

Fritidsverksamhet

TOMTEBO-
GÅRD

Gröngölingar och miljöhjältar

Tomtebogård har under många år arbetat målmedvetet med Lärande för hållbar utveckling. Gröngölingar och miljöhjältar är exempel på hur man regelbundet och under hela året arbetar med LHM integrerat i skolans verksamheter. Maria Roshed Sandström, fritidspedagog på Tomtebogård, delar här med sig av erfarenheter och tips från skolan.

Gröngölingarna

En av de återkommande aktiviteterna i Tomtebogårds fritidsverksamhet är Gröngölingarna, en verksamhet där friluftsliv och miljöarbete står i fokus. Eleverna får som gröngölingar lära sig grundläggande friluftaktiviteter och i utomhusverksamheten lära sig om natur, miljö och hållbar utveckling. I naturmötet lär de sig om naturen och genom utmaningar lär de känna sig själva och utvecklas socialt.

Syfte

Syftet med Tomtebogårds miljö- och friluftslivsarbete är att eleverna ska bli medvetna om sin omvärld, vilken biologisk mångfald vi har både inpå knuten men också i världen och vilka fantastiska möjligheter våra naturresurser ger oss.

Verksamheten skall ge självförtroende att röra sig självständigt i naturen och motivationen ge eleverna en känsla av att de har ansvar för den utveckling som världen tar.

LÄRANDE FÖR HÅLLBAR UTVECKLING

EXEMPEL FRÅN UMEÅ KOMMUNS FÖRSKOLOR OCH SKOLOR

Utflykter

En typisk dag med Gröngölingarna kan vara att gruppen vandrar till en naturplats i omgivningarna. Det kan gärna vara en plats som de besökt förut, eftersom barnen då känner sig hemma och har lärt sig rutiner för de aktiviteter som genomförs, t.ex. samlingar, lekar, fika, undervisning och fri tid. På den platsen genomförs sedan olika aktiviteter, både i helgrupp och i mindre grupper.

Aktiviteter

Exempel på olika aktiviteter för gröngölingarna är eldning, knivhantering, allemansrätten, miljöhjältarna, olika experiment eller samtal kring viktiga frågor, t.ex. om social hållbarhet. Under en utflyktsdag kan aktiviteter med fördel genomföras i mindre grupper vid olika stationer. Det kan t.ex. vara:

Hela skolans delaktighet

Hela skolan har gemensamt arbetat fram rutiner och strukturer som är ett viktigt stöd i det dagliga arbetet och som skapar kontinuitet i det långsiktiga arbetet.

På skolan finns ett LHU-råd med lärare och elever. LHU är också stående punkt i andra forum som elevråd, arbetsgrupper och arbetsplatsträffar. Tillsammans med skolledare/rektorer har man arbetat fram planer för skolans interna LHU-arbete och vad man ska göra i de olika årskurserna samt fritids.

LÄRANDE FÖR HÅLLBAR UTVECKLING

EXEMPEL FRÅN UMEÅ KOMMUNS FÖRSKOLOR OCH SKOLOR

- "Rädda luften", en lek som man själva hittat på. Träden är våra smarta reningsmaskiner och i leken symboliserades de av rockringar. Sedan finns lappar på marken där det står koldioxid på ena sidan och syre på den andra. Barnen blir indelade i antingen flygplan eller luft och skall föra lapparna antingen till eller från träden för att illustrera flödet och mängden koldioxid i luften.
- Fågelbingo- samla så många fåglar man kan inom området,
- kika på fåglar i tubkikare vid stranden
- en fjäril söker-lek från Boken "Ute är inne- hållbar utveckling". Barnen parar ihop blommor och fjärilar och samlar nektar via en liten mugg med hål i.

KOPPLINGAR TILL LÄROPLANEN FÖR GRUNDSKOLAN, FÖRSKOLEKLASSEN OCH FRITIDSHEMMET

Övergripande mål

Skolan ska ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola har fått kunskaper om förutsättningarna för en god miljö och en hållbar utveckling,

Skolans mål är att varje elev visar respekt för och omsorg om såväl närmiljön som miljön i ett vidare perspektiv

Fritidshemmet

Vidare ska undervisningen ge eleverna möjlighet att utveckla kunskaper om hur de olika val som människor gör kan bidra till en hållbar utveckling.

Genom att eleverna får vistas i natur och samhälle ska undervisningen också stärka deras möjligheter att ta del av ett aktivt förenings-, kultur- och friluftsliv i närmiljön.

Eleverna ska ges förutsättningar att utveckla en allsidig rörelseförmåga genom att få delta i fysiska aktiviteter och vistelse i olika naturmiljöer.

Genom undervisningen i fritidshemmet ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att ... hur människors olika val i vardagen kan bidra till en hållbar utveckling.

LÄRANDE FÖR HÅLLBAR UTVECKLING

EXEMPEL FRÅN UMEÅ KOMMUNS FÖRSKOLOR OCH SKOLOR

Intresse, engagemang och trygghet

Tomtebogård upplever att eleverna fått ett ökat intresse för djur och för sin närmiljö. De har fått ett ökat engagemang i att värna och vara snälla med naturen. De har också fått en ökad trygghet i utevistelse och i att hantera kniv och eld. Eleverna växer som individer och det sociala/relationella stärks då de jobbar åldersblandat och blir bra kompisar med fler än i den givna klassen.

Miljöhjältarna

Miljöhjältarna handlar om praktiskt miljöarbete såsom att plocka skräp och sortera sopor i sopmonster, men även att reparera saker som gått sönder på fritids. Efter dessa tillfällen har det visat sig att barnen berättat om miljöfrågor hemma och förändrat saker i sin familj också.

LHU och fritids

För att skapa utrymme för arbete med lärande för hållbar utveckling i fritidsverksamheten har man på Tomtebogård bestämt sig för att börja lite smått med några delar och prata i arbetslaget om hur man ska göra. Ibland kan en svårighet vara att medarbetarna har olika förståelse om vad LHU innebär; man tror att det är något extra, utöver det man vanligtvis gör, och då kanske man inte hinner med det. Men om man istället upptäcker att LHU är ett förhållningssätt som är en naturlig del av skolans uppdrag och kärnverksamhet blir det enklare. För att denna förståelse ska uppnås har tid avsatts för reflektion och samtal med kollegor på skolan.

